

[Hans Hansen.]

situation en stor forøget Værdi, og det forannævnte Entreprenørfirma købte Gaarden for en Købesum af i alt 80 000 Kr., deraf 50 000 Kr. som almindelig Købesum og indtil 30 000 Kr. som Andel i eventuelt Nettoudbytte af den Kulbrydning, som det var Selskabets Hensigt at paabegynde.

Ved Brændselsnævnets Indskriden blev imidlertid denne Handel, som der nu forelaa Kontrakt om, annulleret, og Gaarden blev eksproprieret til en Pris af 35 000 Kr., og yderligere fik Ejeren ved en Taksationsforretning, der afholdtes paa Ejendommen den 7. August 1917, et Paabud om at fraflytte Ejendommen den 17. August, altsaa med 10 Dages Varsel.

Sagens videre Forløb er i al Korthed den, at da saa Staten paabegyndte Kulbrydningen, gik det som sædvanlig, naar Staten paabegynder Forretninger, det blev til en mægtig Underskudsforretning, som i Løbet af kort Tid førte til, at Staten indsaa, at det gik ikke. Kulbrydningen blev saa lejet ud, det vil sige Brændselsnævnet sluttede Akkord med private Forretningsfolk, saaledes at man overdrog Retten til Kulbrydning paa Gaarden, som ifølge den fuldbyrdede Ekspropriation nu ejedes af Staten. Det private Firma, som overtog Forretningen, skulde betale 3 Kr. pr. Ton Brunkul, leveret paa Fasterholt Station.

Efter denne Ordning kom der igen Rentabilitet i Foretagendet. Der blev nu fra 1919—21 leveret i alt 39 830 Tons Brunkul paa Fasterholt Station, og Statens Andel, de 3 Kr. pr. Ton, udgjorde 119 420 Kr., medens samtidig det private Firma tjente en Formue.

Efter at nu til Dels de 40 Tdr. Land var gennemgravet og Brændselsnøden holdt op, solgte Staten igen Gaarden til den forrige Ejer, altsaa den førmtalte Troels Jensen-Bjerre, hvis Dispositionsret over Ejendommen Staten, Brændselsnævnet, som det synes mig, paa brutal Maade og i Strid med Grundlovens Paragraf om Ejendomsrettens Ukrænkelighed havde annulleret. Ejendommen blev solgt til en lille Pris, nemlig 3000 Kr., og jeg tror heller ikke, den var mere værd, da den efter den store Kulbrydning og den store Trafik, der var foregaaet paa den, i hvert Fald var værdiløs som Landbrugsejendom.

Der har siden da fra Troels Jensen-Bjerre gentagende været gjort Besværinger til Indenrigsministeriet under Henvisning til uretfærdig Behandling og med Krav om Erstatning, og det er sket under forskellige Ministre, baade under daværende Indenrigs-

minister Rode og under forhenværende Indenrigsminister, det nuværende ærede Medlem Hr. Krag. Hver Gang er imidlertid disse Henvendelser blevet afvist med en Henvisning til, at Taksationskommissionen ikke kunde ændre sin en Gang under 7. August 1917 afsagte Kendelse.

Jeg vil mene, at selv om denne Sag er gammel, bør og maa den tages op til en Revision, da Staten ikke kan komme udenom at yde fuld Erstatning ved Ekspropriationer. I øvrigt vil jeg mene, at det er blevet bevist, at Almenvellet absolut aldrig har krævet, at Staten skulde sætte Titusinder til for at forhindre, at en Mand under herskende Retstilstande kunde udnytte og bruge sin Ejendom, som han vilde. Jeg henstiller derfor til den højtærede Indenrigsminister at gøre denne uden Tvivl store Uret god igen ved at yde en passende Erstatning, og jeg skal tillade mig privat at tilstille den højtærede Indenrigsminister det Materiale, jeg har til Raadighed i saa Henseende.

I min forrige Tale fremførte jeg et Par Bemærkninger om, at Funktionærerne burde overtage de danske Statsbaner paa rimelige Afdragsvilkkaar. Paa en i den Anledning foretagen Henvendelse af Bladet „Politiken“ til den højtærede Minister for offentlige Arbejder svarede den højtærede Minister, at han ansaa Tanken for at være for luftig til at besvares og tages sagligt op.

Jeg vil gerne sige til den højtærede Minister, at det forekommer mig, at den højtærede Minister i høj Grad mangler det, som kan siges om den højtærede Socialminister, at han ikke i saa høj Grad forstaaer at fremsætte noget positivt i Forbindelse med det Embede, han i Øjeblikket bestrider, som den højtærede Socialminister. Naar der ikke i Spørgsmaalet om Statsbanernes Underskud overhovedet har været fremført noget positivt, men kun negative Henvisninger til den Kendsgerning, at Statsbanerne er en stor Underskudsforretning, forekommer det mig, at det er tidligt nok for den højtærede Minister for offentlige Arbejder at tale om luftige Teorier.

Den negative Side har den højtærede Minister saavel som mange andre Talere her ved Finanslovsforslagets Behandling indgaaende beskæftiget sig med, og i Gaar Aftes hørte vi jo, at den højtærede Minister overfor det ærede Medlem Hr. Korsgaards Tanke om en Ekspert udtalte, at det var hans Hensigt at nedsætte et sagkyndigt Udvalg, fordi der ingen Ekspert findes i Verden. Ja, jeg tror i høj Grad, det er rigtigt, der findes ingen Ekspert i Verden, der kan lægge Bund i det Foretagende, som de danske